

## POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej [...] w [...] X. Y.

w związku z odwołaniami obwinionego, jego obrońcy oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego

od wyroku Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 25 października 2023 r., sygn. I ZSK 3/23

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,

na posiedzeniu w dniu 2 lipca 2026 r.,

wniosku obrońcy obwinionego – adw. I. B. o wyłączenia SSN Tomasza Demendeckiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 2/24

**postanowił:**

**uwzględnić wniosek i na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Demendeckiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 2/24;**

## UZASADNIENIE

Odwołanie od wyroku Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 25 października 2023 r., sygn. I ZSK 3/23 wnieśli obwiniony, jego obrońca oraz Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt II ZOW 2/24, a do jej rozpoznania został wyznaczony następujący skład orzekający: SSN Wiesław Koziół (przewodniczący); SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca) oraz Ławnik SN Mariusz Wilczyński.

Wnioskiem z dnia 7 kwietnia 2025 r. obrońca obwinionego zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyłączenie od rozpoznania sprawy II ZOW 2/24 SSN Tomasza Demendeckiego wskazując, na wadliwość statusu sędziów, powołanych na stanowisko przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyniku rekomendacji organu - Krajowej Rady Sądownictwa - ukonstytuowanej już po wejściu w życie ustawy z 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), który to był wielokrotnie podważany w licznych orzeczeniach wydanych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Naczelny Sąd Administracyjny, jak również Sąd Najwyższy oraz sądy powszechne.

W ocenie obrońcy, udział SSN Tomasza Demendeckiego w rozpoznaniu sprawy naruszałoby prawo strony do rozpatrzenia sprawy przez niezawisły, bezstronny sąd, gwarantowane przede wszystkim przez art. 45 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4 listopada 1950 r., a ponadto prowadziłyby do nienależyte obsady sadu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sprawa ta została zarejestrowana w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. II ZO 24/25 i przydzielona SSN Krzysztofowi Starykowi, a następnie wobec przejścia tego sędziego w stan spoczynku, przydzielona w dniu 31 marca 2026 r. SSN Barbarze Skoczowskiej.

**Sąd Najwyższy zważył co następuje:**

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

W niniejszej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z taką sytuacją. Odwołując się do utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego, wskazać należy, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka (EKPC) i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: dnia 13 października 2021 r., sygn. II KO 30/21, dnia 6 września 2022 r., II KK 44/21, czy z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22).

Bezspornym jest, na co wskazuje autor wniosku, że Tomasz Demendecki został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wadliwość tej procedury omówiona została w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, ale wnika również z normatywnej treści art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Rolą powołanych przepisów jest przecież zagwarantowanie stronie prawa do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu, a takim jest wyłącznie sąd ustanowiony ustawą.

W niniejszej sprawie złożenie przedmiotowego wniosku o wyłączenie wskazuje w sposób oczywisty, że strona dostrzegła wady w procedurze powołania na stanowisko sędziego SN Tomasza Demendeckiego, które mogą realnie prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, gdyby sędzia ten zasiadał

w składzie rozstrzygającym sprawę. W tym kontekście zauważyć należy, że każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPC wykładnią standardu z art. 6 ust. 1 EKPC (zob. post. SN: z 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z 22 marca 2022 r., I KZP 13/21; z 15 września 2022 r., I KO 75/21), a to skutkuje przyjęciem, że rozstrzyganie w sprawie przez osobę powołaną do Sądu Najwyższego na stanowisko sędziego w wadliwej procedurze, wiąże się z prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, ale także standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Takie stanowisko zostało wyrażone w wyrokach EKPC przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińska-Ficek oraz Ozimek oraz z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o.

Mając na uwadze powyższą argumentację konieczne stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania sprawy o sygn. II ZOW 2/24.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]